

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

๑. ความเป็นมา

จังหวัดสงขลา ได้รับหนังสือจากสำนักพระราชเลขานุการ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ขอให้พิจารณาจัดหาที่ดิน เพื่อจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริจังหวัดสงขลา และต่อมาราชฎานในพื้นที่อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ได้ขอให้จังหวัดสงขลา พิจารณาพื้นที่สาธารณะประโยชน์ “ป่าทุ่งยุง” หมู่ที่ ๓, ๔, และ ๕ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พื้นที่ ๖๗๓-๐-๐๗ ไร่ เป็นที่ตั้งโครงการ และสำนักพระราชวังได้ขอใช้ที่ดินกองพลพัฒนาที่ ๔ เพิ่มเติม ๑๒๕-๒-๗๐.๘ ไร่ โดยจังหวัดสงขลาได้ขอใช้ที่ดินตามมาตรา ๙ รวมเนื้อที่ฟาร์มทั้งแปลง ๗๙๘-๒-๗๗.๘ ไร่

ในการนี้พลเอก ณ พล บุญทับ รองสมุหราชองครักษ์ และนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ได้เดินทางไปตรวจสอบพื้นที่ที่อำเภอคลองหอยโข่ง เห็นว่ามีความเหมาะสม และมีศักยภาพที่จะนำมาเป็นฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๒. การสนองพระราชดำริฯ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ได้เข้าไปร่วมดำเนินการใน ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด และกิจกรรมด้านพืชไร่ (การปลูกข้าวโพดหวาน)

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๑. เป็นแหล่งอาหาร และจ้างแรงงานให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
๒. เป็นแหล่งเรียนรู้งานด้านการเกษตร
๓. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำเกษตรด้านเห็ด และพืชไร่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ตั้งอยู่ บ้านเหนือ หมู่ที่ ๓ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พิกัด E 654000 N 761000 ห่างจากสนามบินหาดใหญ่ลงมาทางใต้ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๗๙๘-๒-๗๗.๘ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

กิจกรรมเห็ด : ดำเนินการบนพื้นที่ ๑ ไร่ จำนวน ๑๐ โรงเรือน โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตเห็ด

กิจกรรมพีชไร้ : ดำเนินการบนพื้นที่ ๑ ไร่ โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตข้าวโพด
หวาน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๑. ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริม สำนักพระราชวัง
๒. จังหวัดสงขลา
  - อำเภอคลองหอยโข่ง
  - สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา
  - สำนักงานจังหวัดสงขลา
  - อบต.โคกม่วง / อบต.คลองหอยโข่ง
๓. โครงการชลประทานสงขลา
๔. สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคพังงา
๕. สำนักงานทางหลวงชนบท
๖. ศูนย์ทรัพยากรน้ำภาค ๑๑ สงขลา
๗. กองพลพัฒนาที่ ๔ และ ช.พัน ๔๐๒ จ.พัทลุง สำนักงานพัฒนาภาค ๔ และ นพค. ๔๓ จ.พัทลุง
๘. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘
๙. ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง
๑๐. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา
๑๑. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา
๑๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา
๑๓. สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๑๒ สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา
๑๔. สำนักงานประปาภูมิภาค เขต ๕
๑๕. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
๑๖. ศูนย์บริการวิชาการที่ ๘ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน

๕. หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘
- ๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน : กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปี ๒๕๖๑ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๒๗๐,๐๐๐ บาท ใช้ไป ๒๗๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

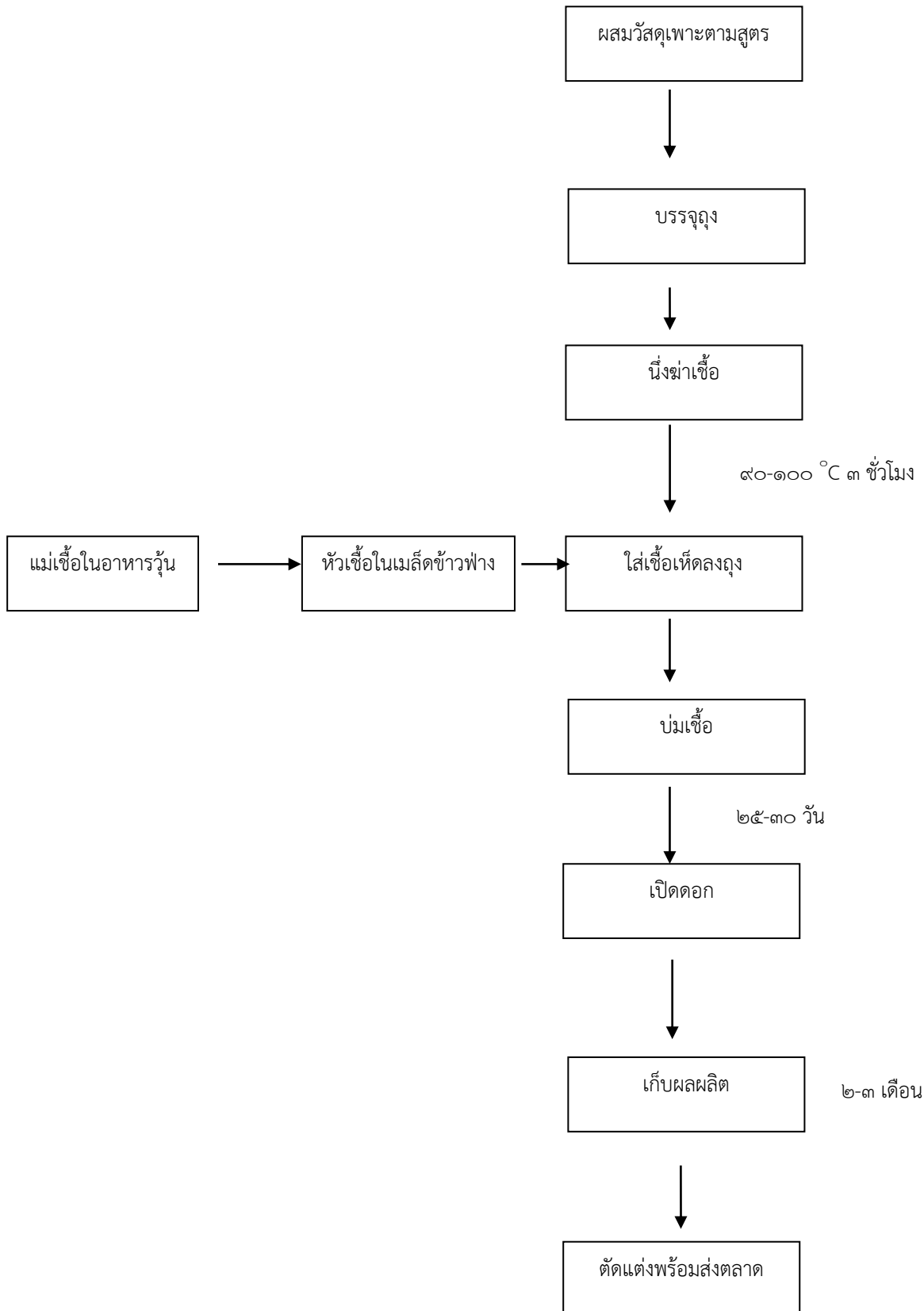
๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

- กิจกรรมการเพาะเห็ด

โรงเรือนเพาะเห็ดเดิมมีสภาพทรุดโทรม จึงต้องทำการซ่อมแซมโรงเรือนเพาะเห็ด โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเป็นผู้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ โดยใช้แรงงานจากทหารช่าง และให้ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มเรียนรู้การเปิดถุงเห็ด และดูแลรักษาก่อนเชื้อและเก็บผลผลิต

ขั้นตอนการผลิตเห็ด

หมายเหตุ โรงเรือนทั้งหมด ๑๐ โรง ใช้เป็นโรงบ่มเชื้อ ๒ โรง โรงเปิดดอก ๘ โรง ขณะนี้อยู่ระหว่างการซ่อมแซม

- กิจกรรมด้านพืชไร่ (ข้าวโพดหวาน)

เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารภายในฟาร์มตัวอย่างฯ และเริ่มสาธิตการปลูกข้าวโพดหวานเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน

การปลูกข้าวโพดหวาน

ไถดะ ๑ ครั้งให้ลึก ๒๐-๓๐ เซนติเมตร และไถพรวน ๑-๒ ครั้ง ขึ้นกับสภาพดิน และเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร ระยะปลูก ๗๕ x ๒๕ เซนติเมตร หยอดหลุมละ ๑ เมล็ด พื้นที่ ๑ ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัมใช้ไฮโดรคลอไรด์ ๗๘% EC อัตรา ๑๒๕-๑๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นคุมดินหลังปลูกก่อนข้าวโพดและวัชพืชงอก

การใส่ปุ๋ย โดยการใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๑๐๐ กก./ไร่ และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ กก./ไร่ รองพื้นก่อนปลูก ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ ๑ (ข้าวโพดอายุ ๒ สัปดาห์) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓.๕ กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ ๑ ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบ การให้ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ ๒ (ข้าวโพดอายุ ๒๕-๓๐ วัน) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓.๕ กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ ๑ ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบทั้ง ๒ ด้าน

ให้น้ำสัปดาห์ละครั้ง ถ้าฝนตกดินมีความชื้นพอก็ไม่ต้องให้น้ำ ถ้าต้นข้าวโพดแสดงอาการใบม้วนหรือใบเหี่ยวในเวลาเช้าหรือเย็นต้องให้น้ำทันที

เก็บเกี่ยวเมื่อ ๑๘-๒๐ วัน หลังจากต้นข้าวโพดออกไหมร้อยละ ๕๐ หรือสีของไหมเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม หรือเมื่อทดลองฉีกเปลือกข้าวโพดฝักที่อยู่บนสุดของต้น และใช้เล็บกดที่เมล็ดปลายฝักจะมีน้ำนมไหลออกมา แสดงว่าอีก ๒ วัน จะต้องเก็บเกี่ยว

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ การฝึกอบรม/สาธิต

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ” เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ อาคารอเนกประสงค์ฟาร์มตัวอย่างฯ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา ให้แก่เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรในฟาร์มตัวอย่างฯ จำนวน ๓๕ ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น เกษตรกรได้คะแนนก่อนการฝึกอบรมเฉลี่ย ๕๙.๑๔ เปอร์เซ็นต์ และได้คะแนนหลังการฝึกอบรมเฉลี่ย ๘๕.๗๑ เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดเกษตรกรที่มีความรู้เพิ่มขึ้น และได้คะแนนหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป มีจำนวน ๓๔ ราย คิดเป็น ๙๗.๑๔ เปอร์เซ็นต์

๗.๒.๒ การผลิตสื่อ / วัสดุทัศนูปกรณ์

- จัดทำเอกสารคำแนะนำการผลิตเห็ด/ข้าวโพดหวาน

๗.๒.๓ การจัดนิทรรศการ

- จัดนิทรรศการในจุดสาธิตกิจกรรมเห็ด (รับเสด็จสมเด็จพระเทพฯ เดือนกันยายน)

๗.๒.๔ วิทยากร / การศึกษาดูงาน

วิทยากรบรรยายการผลิตเห็ด ในการเยี่ยมชมฟาร์มตัวอย่างฯ ของหน่วยงานราชการ เอกชน และเกษตรกรที่สนใจ

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

๗.๔ กิจกรรมประสานงาน ติดตามและประเมินผล

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้รับความรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้และความอยู่ดีกินดี
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการผลิตเห็ด และพืชไร่

๙. ปัญหา / อุปสรรค

***หมายเหตุ

มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบหลัก จากสำนักพระราชวัง เป็นกองทัพบกโดยกองพลพัฒนาที่ ๔ เป็นผู้รับผิดชอบหลักตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งยังคงชื่อและภารกิจเดิมของฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา

ภาพกิจกรรม

การฝึกอบรม หลักสูตร เทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

การซ่อมแซมโรงเรือนเห็ด

การสุ่มตัวอย่างดินวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร

กรมการข้าว
ข้าวโพดหวาน

1. คุณสมบัติของข้าวโพดหวาน มีลักษณะเด่น ดังนี้
 1.1. รสชาติ หวานอร่อย มีน้ำตาลสูง
 1.2. เนื้อนุ่ม เคี้ยวง่าย
 1.3. มีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีวิตามินซีสูง
 1.4. มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ช่วยลดความเสี่ยงการเกิดโรคเบาหวาน

2. การปลูกข้าวโพดหวาน
 2.1. ระยะเวลาปลูก: ปลูกในช่วงฤดูร้อน (พฤษภาคม - สิงหาคม) และฤดูฝน (กันยายน - ธันวาคม)
 2.2. ระยะปลูก: 1.5 x 1.5 เมตร หรือ 1.5 x 2 เมตร
 2.3. การดูแลรักษา: ให้น้ำสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 1 ครั้งต่อปี

3. การแปรรูปข้าวโพดหวาน
 3.1. การต้ม: ต้มในน้ำเดือด 15-20 นาที
 3.2. การแช่แข็ง: แช่ในน้ำแข็ง 15-20 นาที
 3.3. การบรรจุ: บรรจุในถุงพลาสติกสุญญากาศ

กรมการข้าว
ข้าวโพดหวาน

ศูนย์วิจัยข้าวโพดหวาน กรมการข้าว
 100 หมู่ 10 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา
 โทร. 075-461-3618 โทรสาร 075-461-3622

กรมการข้าว
ข้าวโพดหวาน

1. คุณสมบัติของข้าวโพดหวาน มีลักษณะเด่น ดังนี้
 1.1. รสชาติ หวานอร่อย มีน้ำตาลสูง
 1.2. เนื้อนุ่ม เคี้ยวง่าย
 1.3. มีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีวิตามินซีสูง
 1.4. มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ช่วยลดความเสี่ยงการเกิดโรคเบาหวาน

2. การปลูกข้าวโพดหวาน
 2.1. ระยะเวลาปลูก: ปลูกในช่วงฤดูร้อน (พฤษภาคม - สิงหาคม) และฤดูฝน (กันยายน - ธันวาคม)
 2.2. ระยะปลูก: 1.5 x 1.5 เมตร หรือ 1.5 x 2 เมตร
 2.3. การดูแลรักษา: ให้น้ำสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 1 ครั้งต่อปี

3. การแปรรูปข้าวโพดหวาน
 3.1. การต้ม: ต้มในน้ำเดือด 15-20 นาที
 3.2. การแช่แข็ง: แช่ในน้ำแข็ง 15-20 นาที
 3.3. การบรรจุ: บรรจุในถุงพลาสติกสุญญากาศ

กรมการข้าว
ข้าวโพดหวาน

ศูนย์วิจัยข้าวโพดหวาน กรมการข้าว
 100 หมู่ 10 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา
 โทร. 075-461-3618 โทรสาร 075-461-3622

แผนพืชมำแนะนำการผลิตเห็ดและข้าวโพดหวาน